

Darba drošības un vides veselības institūts

Higiēnas un arodslimību laboratorija

Individuālie aizsardzības līdzekļi darbos ar azbestu

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VITA BREVIS ARS LONGA

IAL izvēles principi:

- **koncentrācijai** maskas iekšpusē ir **jābūt zemai** un nedrīkst pārsniegt ietekmes ierobežojumu;
- aizsarglīdzeklim **jābūt piemērotam nodarbinātajam un apstākļiem**, kuros attiecīgā persona strādās:
 - » darba veidam, piemēram, vajadzīgajam kustību apjomam, kā arī jebkuriem šķēršļiem vai ierobežojumiem;
 - » apstākļiem būvobjektā, piemēram, piemērotība pieejai un lai pārvietotos darba vietā;
 - » individuālām sejas īpatnībām;
 - » nodarbinātā veselības stāvoklim;
 - » laikposmam, kurā nodarbinātais izmantos aizsarglīdzekli;
 - » ērtai konkrētā būvobjekta apstākļos, lai vajadzīgajā laikposmā nodarbinātie tos pareizi valkātu.

IAL lietošana:

- elpošanas orgānu vienreizējās lietošanas aizsarglīdzekļus (EN FF**P3**) vajadzētu ierobežot līdz tādām situācijām, kurās koncentrācijas **NEPĀRSNIEGS 10 reizes no robežvērtības** un kurās ir paredzams, ka iedarbība būs relatīvi neilga. Maskas elastība nodrošina labu komfortu, bet maska var deformēties – īpaši apjomīgā darbā – un tas var novest pie sūces;
- pusmaska, kas aprīkota ar **P3 filtru**, nodrošina nedaudz labāku aizsardzību nekā vienreizējās lietošanas elpošanas orgānu aizsarglīdzekļi, jo nodrošina labāku sejas izolāciju;
- ar **baterijām darbināmās elpošanas orgānu aizsargierīces** (kapuces vai blūzes) ar P3 filtru ir piemērotākas ilgam darba periodam vai grūtākam darbam;
- pilnas sejas maskas (vai komplekti) ar saspiebtā gaisa apgādi (*zināmas kā saspiebtā gaisa elpošanas aparāti*) būtu jāizmanto tad, ja ir pārlicība par to, ka **koncentrācija 50** reižu pārsniedz ietekmes robežu.

Elpošanas orgānu aizsarglīdzekļu veidi aizsardzībai pret azbestu gaisā:

Aizsardzības faktors	Filtrējoša pusmaska	Filtrējoša pusmaska ar vārstu	Filtrējoša pusmaska bez ieelpas vārstiem	Pusmaska un filtrs	Pilnas sejas maska un filtrs	Spiediena kapuces un filtrs	Spiediena maskas un filtrs
20	FF P3	FF P3	FM P3	Maska+ P3		TH2P	TM2P
40					Maska+ P3	TH3P	TM3P

Elpošanas aparātu veidi, kas ir pieejami aizsardzībai pret azbestu gaisā

Aizsardzības faktors	Svaiga gaisa šļūtenes elpošanas aparāts	Vieglā saspīestā gaisa elpošanas aparāta maskas ar gaisa vadu	Vieglā saspīestā gaisa elpošanas aparāta kapuces, ķiveres, sejsegi ar gaisa vadu	Pastāvīgas plūsmas saspīestā gaisa elpošanas aparāta kapuce Maska	Pieprasījuma virziena plūsmas saspīestā gaisa elpošanas aparāta maska ar gaisa vadu	Autonomais elpošanas aparāts EN 137
20		LDM1 LDM2	LDH2	Pusmaska		
40	Pilnas sejas maska		LDH3	Kapuces ķivere abrazīvajai apstrādei ķivere	Negatīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska	Negatīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska
100		LDM3		Pilnas sejas maska		
200				Aizsargmaska		
2000					Pozitīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska	Pozitīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska

Elpošanas aparātu veidi, kas ir pieejami aizsardzībai pret azbestu gaisā

Aizsardzības faktors	Svaiga gaisa šļūtenes elpošanas aparāts	Vieglā saspīestā gaisa elpošanas aparāta maskas ar gaisa vadu	Vieglā saspīestā gaisa elpošanas aparāta kapuces, ķiveres, sejsegi ar gaisa vadu	Pastāvīgas plūsmas saspīestā gaisa elpošanas aparāta kapuce	Pieprasījuma virziena plūsmas saspīestā gaisa elpošanas aparāta maska ar gaisa vadu	Autonomais elpošanas aparāts EN 137
20		LDM1 LDM2	LDH2	Pusmaska		
40	Pilnas sejas maska		LDH3	Kapuces ķivere abrazīvajai apstrādei ķivere	Negatīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska	Negatīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska
100		LDM3		Pilnas sejas maska		
200				Aizsargmaska		
2000					Pozitīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska	Pozitīva pieprasījuma virziena pilnas sejas maska

IAL kopšana

Elpošanas orgānu aizsarglīdzekļiem pirms to izsniegšanas valkātājam jābūt **tīriem un labā kārtībā**.

Jāpārbauda:

- galvas aizsarga, sejas maskas, arī izolāciju un sejsegu stāvoklis;
- vārstu stāvoklis;
- vītņoto savienojumu un izolācijas stāvoklis;
- filtru stāvoklis un veidi un tas, vai tiem nav beidzies lietošanas termiņš;
- gaisa plūsmas apjoms spiediena un gaisa apgādes ierīcēm;
- komplektācija un pareiza montāža;
- jebkuras ražotāja ieteiktās pārbaudes;
- pēc lietošanas sejas aizsargmaskas jāiztīra un pirms nākošās lietošanas jādezinficē. Elpošanas orgānu aizsarglīdzekļi jāuzglabā tīrā vietā, kas ir paredzēta īpaši šim nolūkam.

Individuālie aizsardzības līdzekļi, piemēram, jumta azbesta cementa plākšņu demontāžai.

Individuālās aizsardzības līdzekļi azbesta materiālu demontāžai

Individuālās aizsardzības līdzekļi azbesta materiālu demontāžai

Individuālās aizsardzības līdzekļi azbesta materiālu demontāžai

Vienreizējas lietošanas veļas komplekts, kas tiek vilkts apakšā zem kombinezona.

Aizsargapģērbu audumam ir jābūt no blīva materiāla (poliestera, neilona, u.c.), kas neļauj azbesta šķiedrām iespiesties auduma struktūrā. Apģērbam nedrīkst būt kabatas un atloki, jo tur varētu sakrāties azbesta šķiedras.

IAL – darba cimdi

Virs gumijas cimdiem var tikt vilkti auduma darba cimdi.

IAL – pretputekļu aizsargmaskas (aizsardzības klase P3)

Aprīkojums - rūpnieciskais putekļu sūcējs, smalko azbesta materiālu un putekļu savākšanai

Aprīkojums – slūžas, kas sastāv no ģērbtuves, dušām, darba apģērba un inventāra telpām.

Aprīkojums - dūmu ģenerators, lai pārbaudītu izolēto telpu hermētiskumu.

Aprīkojums – vienvirziena ventilācijas sistēma ar 3-pakāpju gaisa filtrāciju (HEPA filtri).

Ventilācijas sistēma nodrošina, ka gaiss cirkulē vienā virzienā – no tīrās telpas caur darba zonu un caur filtriem nokļūst ārā.

Gaisa spiediena kontroles sistēma.

Azbesta materiālu paraugu ņemšanai nepieciešamais aprīkojums

Individuālie aizsardzības līdzekļi, darbarīki materiāla parauga paņemšanai (nazis, āmurs u.c.), materiāla mitrinātājs (ūdens), fiksācijas šķīdums, līme, izolācijas lente (materiāla ņemšanas laikā bojātās virsmas apstrādei), iepakojuma maisiņi.

Azbesta materiāla mitrinātājs un fiksētājs, lai samazinātu azbesta šķiedru izplatību vidē

Aprīkojums – azbesta materiālu atkritumu iepakošanas maisi

Paldies par uzmanību!